

[Alice Hedegaard]

arbejdere, der på skift kunne hjælpe med de daglige problemer.

Rundt om i landet sidder disse udslyusede åndssvage, mange af dem ensomme og ulykkelige. Vi prøver at integrere dem i samfundet, men de kan ikke integreres, de kan ikke klare sig alene. Derfor må vi sørge for små beskyttede boliger til dem. Det koster 10.000 kr. om måneden at have en åndssvag på institution, mens invalidepensionen er på ca. 3.000 kr. om måneden. Staten sparer altså mange penge ved disse udslysninger, men det kan være farligt.

For de fleste borgere i Danmark og for de forældre, der har åndssvage børn, er det en helt uforstående politik, man fører over for forsorgen, for politik er det. Var det ikke det, ville man nok ikke modsætte sig bevillinger på f. eks. 50 mill. kr. eller 100 mill. kr. ekstra til forsorgen. Her i dette ting bevilges der rask væk millioner af kroner til de mærkeligste formål, hvis værdi man kan diskutere. Men det, vi i dag diskuterer, er menneskers ret til og krav om at blive behandlet som mennesker.

Jeg skal til slut opfordre de konservative, venstre, radikale og socialdemokraterne eller medlemmer af disse partier til at stemme for det fremsatte dagsordensforslag.

Tyroll (VS):

Jeg må sige, at det ikke var uventet, at socialministeren ville forsøge at afvise debatten her i dag med, at nu havde man fået dette forslag om udlægningen, og at så var der jo ingen grund til at tage debatten op i dag. Men som andre ordførere også har været inde på, så er det, det drejer sig om i dag, ikke ligefrem det, der er indeholdt i socialministerens forslag. Som også andre har sagt det, er det sådan, at lovforslaget forholder sig neutralt og kun er en administrativ reform. Det forholder sig neutralt med hensyn til, hvilket serviceniveau der skal være gældende.

Det er også sådan, som også andre har fremhævet, at vi her i folketinget har måttet se, hvordan der år for år har været gennemført besparelser, eller planer om det, i forbindelse med de vilkår, der bydes åndssvageforsorgen. Der er f. eks. fra personaleforbundet ved åndssvageforsorgen fremført betænkeligheder over for det kommende finanslovfor-

slag, hvor man mener at der vil være en besparelse på 26 mill. kr. Også tidligere har man jo været betænkelig, fordi der fra 1976-77 til 1977-78 var tale om et fald i bevillingsrammen på 23 mill. kr. Fra 1977-78 til 1978-79 skulle der være tale om 18 mill. kr., men det ser åbenbart ud til at blive en del mere.

Disse betænkeligheder viser altså rimeligheden i at tage spørgsmålet op om, hvad det egentlig er, man er i færd med at gøre i forbindelse med denne udlægning, hvordan det vil komme til at ligge med serviceniveaet.

I denne forbindelse har vi også fået en beretning fra ombudsmanden, som har været på besøg på de forskellige institutioner, i de forskellige centre. Det var nogle besøg, der blev aflagt i 1975-76, og der er efter ombudsmandens mening forskellige indsigelser at gøre over for disse institutioner. Det er vilkår på institutionerne, der giver dårlige optrænings- og oplæringsforhold. Man kan sådan i generelle hovedpunkter sige, at det drejer sig om dårlige bygningsmæssige rammer, om en dårlig klientsammensætning og om personalenormeringer.

Vedrørende de bygningsmæssige rammer siger ombudsmanden, at der er for store afdelinger, og at det giver problemer med at opfylde klienternes elementære behov for personlig kontakt med voksne og en tilnærmelse til voksensituationen. Desforuden giver de store afdelinger en mere restriktiv linje, fordi det er en simpel nødvendighed for personalet for at kunne overkomme pasningen. Det vil sige, at der ikke er mulighed for at tage tilstrækkelige individuelle hensyn, og dermed sker der altså en forringelse af optræningen af de bedre klienter. Der er mangel på eneværelser, og det fremmer anvendelsen af fiksering.

Dernæst er der tale om, at man anbringer for mange klienter sammen, de vanskeligste må anbringes sammen. Det medfører, at mange må lægges tidligere i seng, og at mange må fikseres. De mange vanskelige tilfælde giver større uro, når de er anbragt sammen, og dermed større behov for fiksering.

Aldersfordelingen med forholdsvis mange børn og unge stiller skærpede krav til omsorgsmæssigt og pædagogisk arbejde, hvilket der i alt for ringe omfang er taget højde for i normeringsbestemmelserne. Intelligensmæssigt tungt klientel med hensyn til talefærdig-